

Juryrapport Energy Award Apeldoorn 2024

De Energy Award Apeldoorn is een initiatief van energievooperatie deA en gemeente Apeldoorn. Het is een voortzetting van de Zonnedak Award, die vanaf 2018 werd uitgereikt.

De award geeft jaarlijks waardering aan bedrijven of instellingen die zich hebben ingezet voor de verduurzaming van hun energieverbruik en zo bijdragen aan een duurzaam en toekomstbestendig Apeldoorn. Waar in de afgelopen jaren de nadruk vooral lag op het plaatsen van opwekinstallaties, vanaf 2024 wordt vooral gekeken naar duurzame energiemaatregelen: het besparen en opwekken van energie in samenhang met het voorkomen van netcongestie.

Minder energie gebruiken en duurzame energie lokaal opwekken dragen bij aan de overstap naar een fossielvrije toekomst. Dat is een belangrijke stap in de aanpak van de klimaatverandering. Voor een duurzame toekomst in Apeldoorn is ook bevordering van biodiversiteit en inspringen op klimaatadaptatie nodig. De jury neemt deze gebieden ook mee in de beoordeling. Bedrijven en organisaties die hebben geïnvesteerd in innovatieve of praktische maatregelen wat betreft hun energiegebruik, maar ook in duurzame bedrijfsvoering, krijgen extra waardering met deze Energy Award. Waarmee nog duidelijker is dat er gekeken wordt naar het totale beeld van bedrijven op het gebied van energie en CO₂-besparing.

Beoordeling

De jury laat in de beoordeling meewegen hoe technisch moeilijk de verduurzaming eigenlijk is voor de genomineerde bedrijven. Als voorbeeld: zon op dak kan vrijwel iedereen, maar gasovens ombouwen naar elektrisch, dat is andere koek. Ook seizoensopslag van stroom/warmte is grensverleggend, maar die kant moeten we met ons allen op.

Er zijn diverse knelpunten voor bedrijven. Zoals de netcongestie. Of de onmogelijkheid energie te delen of uit te wisselen. Maar ook onduidelijkheid bij verzekeraars, onzekerheid over rijksbeleid en negatieve stroomprijzen op piekmomenten.

Deze award richt de schijnwerpers op de organisaties en bedrijven die hierin een weg vinden, slimme oplossingen bedenken en stappen voorwaarts zetten. Vaak vanuit verantwoordelijkheidsgevoel. Maar ook om op een stabiele en financieel haalbare manier te voorzien in energie.

Wat we weten uit innovatieonderzoek is dat innovatie/transitie voor 25% bestaat uit techniek en 75% uit sociaal-organisatorische innovatie. Alle genomineerden hebben hier in verschillende mate mee te maken gehad en zijn de uitdaging aangegaan. Ook dat wil de jury met de organisatie van deze Energy award waarderen.

Werkwijze

Er is vanuit de gemeente Apeldoorn en deA breed gecommuniceerd over de mogelijkheid tot deelname, voor kans hebbende bedrijven en organisaties. Aanmelden voor deze lijst kon via www.apeldoorn.nl/energyaward2024. Op de sluitingsdatum, 31 oktober 2024 waren er bij de jury 16 unieke inzendingen bekend.

Daaruit heeft de jury een lijst van 11 genomineerden opgesteld. Elk van deze bedrijven verdienen volgens de jury een pluim.

Uit deze genomineerden zijn drie finalisten gekozen. Ook wordt er in 2024 een aanmoedigingsprijs uitgereikt.

De jury en de criteria

De jury van de Energy Award 2024 bestaat uit:

Marjolein Benistant van Omgevingsdienst Veluwe namens gemeente Apeldoorn, Erik Vos en Albert van der Ploeg namens duurzame energiecoöperatie deA, Jan Straatman van het Gelders Energie Akkoord, en de winnaar van de Zonnedakaward 2023: Karin Hop van de Klup.

Criteria

De jury heeft alle inzenders bekeken op de volgende criteria.

- In hoeverre is het technisch of sociaal-organisatorisch vernieuwend?
- Hoe relevant is de maatregel in het kader van de netcongestie?
- Heeft het bedrijf of de organisatie maatregelen genomen die interessant zijn voor duurzaamheid in de bredere zin (dus niet specifiek gericht op energie)?
- Is de maatregel inspirerend voor anderen en is het toe te passen voor anderen (medewerkers/inwoners)?

Aanmeldingen

In totaal zijn er 16 unieke aanmeldingen binnengekomen.

Melkveehouderij Hissink
Apenheul
Bakkerij Fuite
Plasmafiltershop.com
Stufken Buitenruimte
Achmea
FOJA Hamer
Elis
Waterschap Vallei en Veluwe
Veiligheidspapier Ugchelen
VDL Weweler
Smart Packaging Solutions
Royal Talens
ITS Foils
Alpuro Uddel
Royal Reesink

Eervolle vermelding voor alle genomineerden

Het betreft heel diverse bedrijven met heel verschillende inspanningen en prestaties. Alle hebben een mooie prestatie neergezet. Daarbij hebben ze vaak nog andere stappen gezet. Alle inzenders hebben zich beziggehouden met het verduurzamen van hun energiegebruik. Daarvoor alleen al verdienen zij waardering. De drie volgende bedrijven sprongen eruit en zijn daarom finalist.

Drie finalisten:

VDL Weweler Parts

VDL Weweler maakt luchtveersystemen voor vrachtwagens. Het bewerken van staal gebeurt onder een temperatuur van tot 1000/1200 graden.

In de afgelopen 10 jaar is het productieproces volledig vernieuwd. VDL Weweler gebruikte (schatting) jaren terug 3,5 miljoen m³ gas per jaar. In de afgelopen jaren is dit al enorm verlaagd tot 900.000 kuub gas. Voorheen werden alle productiestappen na elkaar gedaan. Nu is het één gasloze productielijn met verwarming door een elektrische inductieoven. Memorabel in 2024 is dat het de gasoven niet meer nodig is. Dat levert een gasbesparing op van 40%.

In hun nieuwe productieproces is het eindproduct lichter. Er is minder materiaal nodig, dat betekent minder inkoop, minder opwarming en een lichter transport en daarmee ook minder CO₂-uitstoot. Het bedrijf werkt aan het doel dat het eindproduct volledig recyclebaar wordt.

Door de vestiging op de Ecofactorij maakt het bedrijf ook onderdeel uit van een lokale energiegemeenschap die de energie opwekt en de levering en gebruik van alle bedrijven op het bedrijventerrein zoveel mogelijk balanceert. Warmtebehandelingen doet het bedrijf in zoutbaden die elektrisch verwarmd worden. Het energiesysteem van 'de Ecofactorij' stuurt de temperatuur sturen. Als er een overschot van energie is stoken ze de baden hoger op, en bij slecht weer stoken ze ze minder.

Met zonnepanelen wekt het bedrijf jaarlijks 1mw op. Ook deze opwek is regelbaar. Het bedrijf doet het stapsgewijs en blijft doorontwikkelen.

Jury:

Dit is geen klein bier! Hun CO₂ -vermindering is gigantisch en de weg ernaartoe is technisch grensverleggend. Zij leveren een flinke prestatie is gezien het productieproces Het bedrijf heeft in de afgelopen jaren grote stappen gezet en risico's durven nemen. Het is een mooi voorbeeld in de technische branche.

Hun acties zijn een goed voorbeeld voor de industrie, die de meeste meters moet maken als het gaat om CO₂-besparing.

Dat ze aangesloten zijn bij een lokaal energienet (gesloten distributiesysteem) is ook congestieverzachtend.

Achmea

Achmea heeft de ambitie om de hele campus in Apeldoorn per 2025 energie- en klimaatneutraal te maken. Een grote ambitie die waardering verdient en hopelijk nog vele anderen zal inspireren. In de afgelopen jaren zijn hiervoor al vele stappen gezet qua besparing en opwek. Op dit moment wordt er jaarlijks 1 megawatt opgewekt, dit wordt uitgebreid naar 3 MW.

Om de netbelasting niet te groot te maken, wordt er energie opgeslagen in de elektrische auto's en in de ondergrond. Bijzondere waardering verdient de manier waarop Achmea medewerkers betreft bij verduurzaming en hen stimuleert om ook thuis energiebesparende maatregelen te treffen.

WKO werking

Zonnepanelen zetten licht om naar stroom, die zetten ze om naar warmte als ze de stroom op dat moment niet zelf kunnen gebruiken (in het weekend, zomerse dag). Ze hebben daarvoor op het terrein een WKO met warmte en koeling. Het net raakt overbelast op die zonnedagen, want iedereen met zonnepanelen levert dan terug. Om overbelasting van het elektriciteitsnet te verminderen, slaan ze de warmte op in de bodem via de WKO.

Dat is een toevoeging aan de WKO om in winter mee te kunnen verwarmen. Zonnestroom-warmte wordt seizoensmatig opgeslagen in de bodem.

In maart 2024 is Achmea gasloos geworden. In de loop van volgend jaar is Achmea Apeldoorn Paris-proof. De gebouwen in Tilburg en Leeuwarden volgen hierna.

Jury:

Achmea is zeer ver in de verduurzaming van hun panden, en neemt forse stappen in de verduurzaming van hun beleggingsportefeuille. Uit onderzoeken weten we dat innovatie/transitie voor 25% bestaat uit techniek en 75% uit sociaal-organisatorische innovatie.

De organisatie heeft een sterk uitstralingseffect van hun duurzaamheidsbeleid via zowel de medewerkers (verduurzamingsbudget) als de aandacht voor verduurzaming in hun communicatie aan klanten.

Bij Achmea is de sociaal-organisatorische component enorm. De jury wil daar extra waardering voor uitspreken.

Royal Reesink

Reesink zet zich als importeur van landbouwmachines voor grondverzet, tuinonderhoud en transport in om de CO₂-uitstoot te verminderen. Bijzonder is dat ze kapotte accu's niet afvoeren, maar uit elkaar halen en opnieuw samenstellen voor hergebruik. Daardoor is hun CO₂-gebruik flink verlaagd. Hiermee behoren ze tot de voortrekkers op dit gebied. De verduurzaming gaat van groot tot in het kleinste detail, zoals het uitzetten van Wifi-repeaters. Ook hun eigen vervoer, waaronder de bedrijfsbussen, wordt steeds meer elektrisch. Ze werken samen met de fabrikant te onderzoeken hoe ze machines kunnen ontwerpen die minder diesel of dieselloos kunnen worden ingezet.

Vanaf 2024 zijn alle installaties over op HVO100. Waarmee ze een enorme CO₂-reductie realiseren. Royal Reesink heeft flinke stappen gezet in de verduurzaming van hun panden en hun energiemangement. En met de verduurzaming van hun mobiliteit. Ze zijn actief trekker van een lokale energiegemeenschap die vraag en aanbod van duurzame energie balanceert (het werkt congestieverzachtend) en dragen dat ook uit.

Extra aanmoedingsprijs voor: Bakkerij Fuite

Energie verminderen en verduurzamen is voor een bakkerijbedrijf een enorme uitdaging. Fuite gaat deze uitdaging aan en is daarin een voorbeeld voor andere bedrijven in de branche. Het bedrijf mag trots zijn op hun prestaties qua energie van hun bedrijfsvoering, maar ook wat betreft het gezonder maken van hun producten.

Jury:

De maatregelen zijn van voor 2024, maar het bedrijf verdient een aanmoedigingsprijs om door te gaan met optimalisatie van hun energiehuishouding.

Pluim voor de volgende inzendingen:

Melkveehouderij Hissink

Melkveehouderij Hissink heeft in de afgelopen periode zonnepanelen geplaatst en een warmteterugwinsysteem geïnstalleerd. Daarmee is het bedrijf zelfvoorzienend wat betreft stroom en gas. Het is een goede ontwikkeling dat dit soort maatregelen bij melkveehouderijen genomen worden.

Apenheul

Dat duurzaamheid in het DNA zit van Apenheul is goed zichtbaar in de vele maatregelen die in de afgelopen jaren zijn genomen door het park. Inrichting, bedrijfsvoering en energieopwek. Duurzaamheid zie je hier terug in alle facetten van het park. Blijve dieren, blijve mensen en een blijve natuur.

Stufken Buitenruimte

Stufken Buitenruimte is een landschapsontwikkelaar die zichzelf vormgever van de buitenruimte noemt. Ze ontwikkelen hun projecten met oog voor en gebruik van de omgeving waarin het project zich bevindt.

Hamer

Voor bedrijven die mobiliteit als hun core-business hebben, is de overgang naar fossielvrije energie vaak een ingrijpende.

De keuze die Hamer maakt voor HVO (biodiesel) en de keuze voor bussen in plaats van vrachtwagens wordt door de jury gewaardeerd. Dit bedrijf zet stappen. Mooi detail is dat de vrachtwagens worden voorzien van zonnepanelen, zodat de vrachtwagen tijdens pauzes niet stationair hoeft te draaien.

Hopelijk kan Hamer, net als de andere bedrijven aan de Stadhoudersmolen, snel gebruik maken van een Energy Hub waarmee ze energie kunnen opwekken en delen.

Elis Apeldoorn

Elis wasserij reinigt dagelijks 250.000 poetsdoeken. Daarmee voorkomen ze dat poetsdoeken op de afvalberg komen en draagt het bedrijf gigantisch bij aan circulariteit. Dit proces is in de afgelopen jaren verduurzaamd. Behalve dat de doeken voor maar liefst 80% worden gerecycled, is er minder watergebruik en is het energiegebruik flink verlaagd. Het vervuilde afvalwater wordt hergebruikt. Restwarmte wordt weer gebruikt. Energie- en waterbesparing, hergebruik van materialen: de besparingen van deze grootverbruiker zijn enorm indrukwekkend.

Veiligheidspapier Ugchelen

Dit bedrijf heeft zich in de afgelopen jaren ingezet voor de monitoring van water- en energiegebruik met het doel dit te verlagen. De jury is benieuwd naar de besparingen die in de komende periode gaan worden bereikt.

ITS Foil

ITS Foil aan de Nagelpoelweg is een productiebedrijf dat misschien wel alle disposables maakt die in de keuken, al dan niet professioneel, worden gebruikt. Het bedrijf heeft een plan in fases om de energievoorziening volledig te verduurzamen. De voorbereidingen daarvoor zijn in volle gang. We volgen hun plannen met grote belangstelling en zijn benieuwd naar hun resultaten in de komende jaren.

Veiligheidspapier Ugchelen

Voor de productie van waardepapier uit katoen is veel water en energie nodig. Het bedrijf heeft een energiereductieplan waarin ze stap voor stap hun processen verbeteren. Eerste plan is nu het reduceren van watergebruik uit de eigen bronnen. Tweede focus ligt om het besparen van energie. De jury volgt hun inspanningen en de voortgang van het proces met belangstelling.

Smart Packaging Solutions

Dit bedrijf maakt van oud papier nieuwe dozen voor groenten, vis en bloemen. Daarvoor is water en energie nodig. Het bedrijf is bezig met besparing van beide. Door de informatieplicht en het advies daaruit is er nu veel inzicht over waar de winst te halen is. Inmiddels heeft het bedrijf 850.000kW bespaard!